૧૩. ઢોલીડા ઢોલ ધીમે વગાડ ના

ઢોલીડા ઢોલ ધીમે ધીમે વગાડ ના, ધીમે વગાડ ના,
રઢિયાળી રાતડીનો જોજે રંગ જાય ના ... ટેક
ધ્રૂજે ના ધરણી તો રમઝટ કહેવાય ના, રમઝટ કહેવાય ના ... રઢિયાળી ...
પૂનમની રાતડી ને આંખડી ઘેરાય ના આંખડી ઘેરાય ના ... રઢિયાળી ...
હો ... ઓ ... ચમકંતી ચાલ અને ઘૂઘરી ઘમકાર,
નૂપુરના નાદ સાથે તાલીઓના તાલ ...
ગરબામાં ઘૂમતાં માને કોઈથી પહોંચાય ના, કોઈથી પહોંચાય ના,
રઢિયાળી રાતડીનો જોજે રંગ જાય ના ... ઢોલીડા ઢોલ ...

હો ... ઓ ... વાંકડિયા વાળ અને કેશકલાપ,
મોગરાની વેણીમાં શોભે ગુલાબ,
નીરખું નીરખું ને મારું મનડું ધરાય ના, મનડું ધરાય ના,
રઢિયાળી રાતડીનો જોજે રંગ જાય ના ... ઢોલીડા ઢોલ ...
હો ... ઓ સોળે શણગાર સજી અવની પર આઈ,
રમવાને રાસ આવ્યાં, અલબેલી માય,
આછી આછી ઓઢણીમાં રૂપ માનું માય ના, તેજ માનું માય ના,
રઢિયાળી રાતડીનો જોજે રંગ જાય ના ... ઢોલીડા ઢોલ ...

શબ્દાર્થ

રઢિયાળી – સુંદર ; નૂપુર – ઝાંઝર, પાયલ ; ધ્રૂજે – હા–લે, કંપે ; નાદ – અવાજ ; ધરણી – ધરતી, અવની ; ઓઢણી – ચૂંદડી

શિક્ષક – વિદ્યાર્થી વચ્ચે આંતરક્રિયા

- વિદ્યાર્થીઓ જાણતા હોય તેવા ગરબાઓની યાદી.
- પ્રસ્તુત લોકગીત વિશેની ચર્ચા.
- લોકગીત કોને કહેવાય ? તેનું સ્પષ્ટીકરણ.
- પ્રસ્તુત કાવ્યનું સામૂહિક ગાન.

સ્વાધ્યાય

સ. ૧ એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

૧) ઢોલ કોણ વગાડે છે ? ....

૨) રાત કેવી છે ? ....

૩) ધરતી ધ્રૂજે તેને શું કહેવાય ? ....

૪) તાલીઓના તાલ સાથે કોનો અવાજ ભળે છે ? ....

૫) કઈ રાતે ઊંઘ આવતી નથી ? ....

સ. ૨ પૂરા વાક્યમાં જવાબ લખો.

૧) ગુલાબનું ફૂલ શેમાં શોભી રહ્યું છે ?
જવાબ : ....

૨) રાસ રમવા માતાજી કેવા શણગાર સજીને આવ્યા છે ?
જવાબ : ....

૩) માતાજીએ કેવી ઓઢણી ઓઢી છે ?
જવાબ : ....

સ. ૩ માતાજીના શણગારનું વર્ણન પૂરું કરો.

૧) પગમાં – .... ૨) માથે – ....

૩) વાળમાં – .... ૪) હાથમાં – ....

સ. ૪ સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

૧) ધરણી – .... ૨) આંખ – ....

૩) દિલ – .... ૪) રાત – ....

સ. ૫ કહો શેનો કે શેની ?

૧) ધમકાર – .... ૨) વેણી – ....

૩) નાદ – .... ૪) તાલ – ....

વિશેષ

નીચેના શબ્દો જોઈ જોઈને ફરીથી લખો.

૧) ધ્રૂજે – .... ૨) નૂપુર – ....

૩) રઢિયાળી – .... ૪) વાંકડિયા – ....

ઉપક્રમ

માતાજીના જુદાંજુદાં નામોની યાદી બનાવો.
અને તેનાં ચિત્રો મેળવીને પ્રોજેક્ટબુકમાં ચોંટાડો.

હું વાંચું .... તમે પણ વાંચો

ઢોલીડા ઢોલ તું વગાડ, ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
સૂતેલા માનવી જગાડ, ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
દેજો રંગતાળી ને વાગે છે તાળી,
ગરબે છંટાયા ગુલાલ, ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
ગરબો ગાજે છે પેલા ગબ્બરના ગોખમાં,
ડુંગરમાં બોલે છે મોર ... ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
ગરબો જોવાને તમે એકવાર આવજો,
સરખી સાહેલીઓની સાથ ... ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
ચારે બેનો રમે ચાચરના ચોકમાં,
રત્ન તળાવડીની પાળ ... ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...
ઢોલીડા ઢોલ તું વગાડ ગરબો હેલે ચઢ્યો રે ...

– લોકગીત

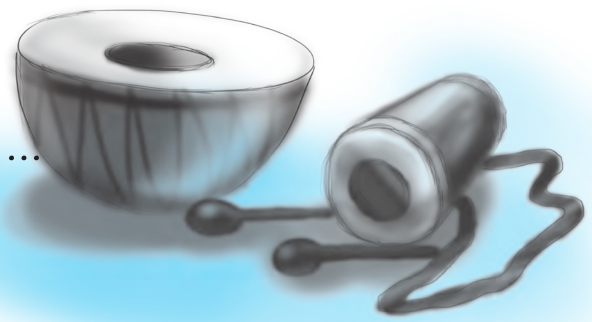

સુખ અને શાંતિ સંસ્કારથી મળે છે.